

Ese de dóue bri in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu	6 fl. v. a.
„ diumetate de anu	3 fl. v. a.
„ patrarin de anu	1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu	9 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) taes'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se anticipe.

Fóia bisericsca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALA.

Nr. 1326.
Epitr. 421.

Catra toti domnii protopresviteri de sub Consistoriuu Aradanu.

Facendu-se aicia intrebarea: cá déca cutare sinodu parochialu conformu normativei din cerculariuu consistorialu de datulu 9 Iuliu 1870 ^{Nr. 774.} _{Epitr. 25.} esaminédia ratiucinielu bisericsci si aflandu-le corecte, dá epitropiei parochiale prescriulu absolutu, — ée este de facutu atunci, candu buna óra concernintele protopresviteru séu emisulu seu cu ócasiunea suprarevisiunei si licuidarii totu a acelora-si ratiucinie totusi ar descoperi dificultati, la care intrebare din partea consistoriuu diecesanu in legatura cu dispusetiunile provediute in ordinatiunea de datulu 27. Iuliu a. c. ^{Nr. 1012.} _{Epitr. 324.} spre orientarea concernintiloru domni protopresviteri se notifica urmatóriele:

1. Absolutoriulu asupr'a ratiucinieloru bisericsci depuse de catra respectivele epitropii parochiale numai atunci se póte enuncia din partea concernintelu sinodu parochiale, dupa ce epitropi'a si-a prezentatu déjà ratiuciniulu comitetulu parochialu si acest'a esaminendulu conformu §. 23. p. 11. alu statutulu organicu, — l'a aflu de corectu; apoi dupace comitetulu parochialu a substernutu ratiuciniulu sinodulu parochialu si acest'a censurandulu de nou, si aflandulu far' de dificultati, — l'a aprobatu.

2 De sine se intielege apoi, cá afara de respunsabilitatea epitropiei respective, — prescria prin §. 27. pt. 2 din stat. org. atátu comitetulu cátu si sinodulu parochialu respectivu remane respnsabilu pentru veri ce dificultati ce le-ara descoperi supletorialminte concernintele protopresviteru séu emisulu seu cu ócasiunea revisiunei si licuidarii ratiucinieloru amintite in punctulu precedente; fiindu apoi a se dilucidá si chiarificá dificultatelu subversante in intielesulu instructiunei din cerculariuu susu atinsu.

3 In asemenea modu cadu in respnsabilitatea concernintelu protopresviteru tóte dificultatelu ce se voru descoperi mai tardiu in acelea ratiucinie, cari le au censuratu si licuidatu ódata protopresviterulu séu emisulu seu superficialu si despre cari epitropiei parochiale s'a datu absolutu.

Aradu, 7. Septemvree 1872.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p.
Episcopulu Aradului.

PARTE NEOFICIALA.

Institutulu teologicu gr. or. romanu din Aradu.

De amu dispune de unu fondu de cáte-va milióne, atunci nu s'ar pófti ca se desbatemu mai departe cestiunea acestui institutu, si credu cá nici n'ar fi venitu la tapetu pentru desbatere publica, ci toti amu fi fostu pentru decisiunea sinodulu eparchialu din anulu 1870. in contra carei-a se face vorba in nr. 2. alu foii „Lumina.“

Dara aceea e o decisiune interesanta chiaru pentru ajungerea scopuriloru nóstre generali, si nu trebuie se o nimicimu numai cu o trasura de péna. Toti simtimu si scimu neajunsurile cu cari ne luptám, dar pentru aceea

nu trebuie se desperám; se mai cugetám a supr'a acestui obiectu, cáci nu suntemu in ultim'a stare; mai avemu inca teologi absoluti in restantia destui, cari siedu mai fara nici o ocupatiune, asteptandu parochii vacante. Afara de acést'a, déca tocmai ne ar ajunge lips'a óre candu-va potemu face abatere dela acea decisiune, si atunci intr'unu anu se potu primí atáti teologi, in cátu se le suplinésca parochiile devenite vacante dupa 10 ani.

Dara pana nu ni-e asia de lipsa, se nu ne abatemu de la o lege buna, care numai pentru lipsele nóstre nu o potemu tiené, dara nu pentru cá nu amu simti necesitatea.

Luandu-se in consideratiune seriósa, cestiunea acést'a e o cestiune de viétia pentru noi romanii. Éta cum:

Ne plangemu, — si cu totu dreptulu — cá nu avemu barbati cari se se ocupe de literatura; nu avemu ómeni inteleginti credintiosi, cáci mai toti-su siliti a primí oficie dela guvern; nu avemu clasa de midilocu, si in urma nu avemu poporu inteligentu si ne coruptu etc. Aceste tóte nu le avemu, inse ni sunt de lipsa si trebuie se le avemu.

Se lasámu dara ne atinsa decisiunea sinodulu eparchialu din anulu 1870. prin care se pretinde 8 clase de la cei ce voescu a intrá in institutulu teologicu; si se ni tocmimu trebile asia ca se nu fuga de teologia cei ce au absolvatu 8 clase, ci inca se vina prè multi, ca si dintre aceia se se póta alege cei mai buni si mai apti.

Dara cum vom poté face acést'a? Éta cum:

Se organisámu parochiile astu-feliu, ca prin acea organisare se se faca posibila imbunetatiunea starei preotiesci pretotindene; inse asia ca preotulu se nu aiba a se tocni la tóta ócasiunea cu poporénulu seu pentru stóle si biru, dupa cum e in usu astadi; cáci numai atunci se va face preotulu ne aternatoriu dela poporénulu seu si numai asia va poté fi preotu adeveratu si plinitoriu de chiamarea sa; dara acea imbunetatiune séu dotatiune se fia cuviintiósá starii sale, mai pe scurtu disu, preotulu se fia Domnu in oficiulu seu, casí bri care oficiantu de statu. Imbunetatiésca-se starea preotimei de astadi, se vedeti cum vom avé teologi cu 8 clase destui si inca de cei mai apti dintre tinerii nostri, si se vedeti apoi cum vom avé si barbati cari se vor ocupá de literatura, se vedeti cum vom avé barbati credintiosi pentru cauzele nóstre de tóta specialitatea, si se vedeti atunci cum vom propasi in tóte afacerile nóstre, cáci atunci si numai atunci vom avé aceea ce ni trebuie se ni lipsesce astadi, atunci si poporulu se va portá cu totulu altcum cu preotulu seu, cu pastorulu adeveratu.

Cumca cum s'ar poté face mai favorabila starea preotimei, nu e vre-unu capu de opera, trebuie numai ómeni cari cunoseu din fundamentu starea de astadi a preotimei si insusirea poporulu, inse aceea se nu fia nici prè optimisti, dara pesimisti si mai pucinu, cáci pesimistulu e desperatu de diumetate si cu elu nici candu nu vei ajunge nici unu scopu.

Despre modulu acestei imbunetari s'eu dotatiune preotiesca voiu vorbi alta data, acum'a mi-ieu voia a face numai o propunere care dupa parerea mea ar fi unu midilocu la dotatiunea preotiloru si totu odata e de necesitate imperativa si ar trebui se se faca macar se fia preotimea nostra ori catu de bine dotata.

Preotului dice poporulu parinte, si ori-ce necasu i-se intempla, elu alerga la preotu: de e cineva morbosu, vine si cere sfatulu lui; merge preotulu la elu a casa, ilu vede pre bietulu morbosu chinandu-se si nu pote se-lu ajute, macar ca de multe ori e asia feliu de morbu, la care forte usioru s'ar pote ajutorá, inse nu e cine, caci pre elu inzedaru ilu vei mena la medicu, caci aceea nu o face, mai alesu din doue cause: a) pentru ca mediculu de comunu e: jidovu, nemtiu seu unguru si nu se pote intielege cu elu dupa placu; b) nu are incredere in elu pentru ca nu e de legea lui, dicendu ca: cum mi-va da mie lecuri bune acel'a, care nu e de o lege cu mine si caruia nu-i pesa de vieti'a mea, si alte mai multe inchiipiuri chiaru si drepte au ei despre doctori, si asia mai nici o data nu-i poftescu la bol'a loru; din aceste consideratiuni preotulu ar trebui se fia si medicu — doctorulu suflete-loru si a trupuriloru — si propunerea mea e acest'a: *ca la institutululu (institutele) nostru teologicu se se deschida o catedra pentru unu profesorulu de medicina si asia teologii se invetie si medicin'a in cei trei ani, ca baremu bolele cele mai comune se le pota ajuta; se scia barem chirurgi'a, pentru ca unu chirurgu cu esperiintia si diligintia de multe ori pote sci mai multu de catu unu doctoru leniosu.* Si eta prin acest'a mantuimu poporulu de superstitiuni, de bobone si de descantace, si totu odata dobandimu unu midilocu pentru imbunetatierea starii preotiesci; pentru ca deca se va mai imbunetati cam pe diumetate dotatiunea de acum'a ca la preotu, era ca la medici comunali se li-se mai adauga unu onorariu acomodat, eta preotimea e dotata cuviintiosu. „Nu e bunu se nu se pota strica, nici reu se nu se pota tocmi“, se nu stricamu noi dara ce e bunu, ci mai bine se tocmimu ce e reu. **Mihailu Sturz'a** preotu.

La cestiunea Institutului pedagogicu din Aradu.

Mai multi, anca si in alte diurnale, au vorbitu la acesta cauza initiata de redactiunea „Luminei“, toti cu nisuinti'a, ca din acele desbateri se resulte realisarea unei opere, carea se produca invetiatori capaci pentru invetiamentulu modernu si corespondiatori cerintieloru seclului presinte.

FOISIORA.

Despre alegerea episcopiloru si presviteriloru in timpurile antice.

Mai mainte de a intrá in disertatiune despre atari alegeri, am se atingu unele canone referitorie la aceste alegeri:

Can. 1. apost. dictedia „Episcopulu se se hirotonesca prin doi seu trei eppi.“; la care canonu Ioanu gura de auru, Zonara si Valsamonu observedia, ca aci se intielege nu numai consecrarea ci si alegerea eppului prin radicarea maniloru.

Can. 4. alu adun. I. ecumenice dela Nice'a dice „Fiesce care eppu se se alaga de catra toti eppi din aceea-si mitropolia; inse deca nu s'ar pote toti infacisia, dreptu calea rea seu alta cauza momentosa, atunci aceia debue se dee in scrisu votulu loru ca dupa numerarea voturiloru se se pota celu alesu hirotoni, dupa ce ilu va intari mitropolitulu concerinte.“

Can. 5. alu adun. dela Laodichi'a dictedi'a: „Nu se cade ca se se faca hirotoniile in presinti'a ascultatoriloru.“

Nici unulu dintre antevorbitorii mei nu s'a pronunsiatu cu multumire de starea actuale din institutululu nostru pedagogicu si toti vedu ca asia cum este, nu este bine, si ca asia nu ajungemu la resultatulu doritu. Fiacarele propune dar reformarea lui. Reformarea institutululu pedagogicu este dorinti'a nostra comuna. Modulu cum se se intemple acesta reformare este ceea, ce pretinde desbateri specifice, si catu se pote mai numeroase, ca apucandune de lucru — fiindu cestiunea analisata — se nu damu de pedice seu se nu reformamu asia, ca opera nostra se remana fara productu, seu se produca fructu mancu seu chiar nefolosibilu ori periculosu.

S'a observatu nainte de acest'a, ca numerulu candidatiloru de invetiatori pe di ce merge cresce, si ca multi dintre aceia sunt siliti a remane timpu mai indelungatu fara aplicatiune: pentru aceea sinodulu eparchialu candu a adusu decisiunea ce prescrie calificatiunea de primire in institutu a cugetatu ca va contribui multu la redicarea invetiamentulu, si judecandu nepreocupati, fiacare trebue se marturiscesca, ca acesta mesura este unu factoru principalu si neincungiuratu de lipsa, candu e vorb'a de inaintare. Dar esperiinti'a de unu anu ni areta, ca acesta decisiune n'a produsu resultatulu doritu. Si pentru aceea credu unii ca caus'a acesteia ar fi insasi decisiunea, pledeza in contr'a ei si dicu, ca ar trebui se se modifice si se se primesca in pedagogia ca mai nainte. Si eu credu ca acesta decisiune nu pote fi permanenta si ca trebue se se modifice cu timpul, dar pentru impregiarile de adi pote sta, ba anca e necesaria, si stergerea seu reducerea ei ne-ar trenti napoi unde amu fostu, pentru ca numerulu pedagogiloru absoluti era s'ar mari si apoi retacirea cea de pe urma ar fi mai rea de catu cea de mai nainte. Lasa se ne constringa lips'a acestor'a la modificarea decisiunei.

Ca n'a produsu pana acum resultatulu doritu, nu jace in insasi decisiunea acest'a, ci in lips'a celor'a lalte dispusetiuni, ce sunt in legatura strinsa cu ea. Nu sunt pentru aceea slabi elevii primiti in institutu dupa prescriesele decisiunei amintite, ca au scoli mai multe, si ca au invetiatu pana aci mai multu, ci pentru ca de presinte — in pedagogia — nu invetia nemica. Unde amu ajunge cu judecata si cu lucrurile nostre, candu amu consimti cu cei ce afirma acesta scaderu? ! . . atunci d. e: ar trebui se se aduca decisiuni, prin cari se se eschida dela pedagogia cei cu calificatiune mai nalta, si altele.

Institutulu pedagogicu, era nu institutele gimnasiale seu reale, — are detorinti'a se califice pedagogi, pentru aceea deca celu ce absolvá cursurile pedagogice nu devine invetiatoriu capace, institutululu pedagogicu i-se imputa cu atatu mai vertosu, ca din partea sinodulu eparchialu s'a dispusu deja, ca in acestu institutu se intre elevi cu calificatiune barem din studiele claselor inferioare gimnasiale seu reale.

Argumentele: — ca asia se resolvéza la pedagogia numai studentii cei slabi din gimnasie si scóle reale si ca de ora ce n'avemu gimnasie si scóle reale romane, cei din celea straine nu se pota califica de invetiatori buni, — sunt forte slabe pentru de a combate salutea decisiunei sinodale. Avemu esemple, ca pedagogi absoluti, cari au absolvatu si cate 2—3 clase gimnasiale, devenindu invetiatori, din partea consistoriulu nostru fusera provediuti cu laudatorie pentru capacitatea loru pe terenulu in-

Can. 13. Laod. dice: „Glotele nu potu alege si asiedia pre cineva de preotu seu eppu ci numai cei ce au dreptu de votisare.“

Can. 3. alu adun. VII. ecum. dictedia „Alegerea vre unui eppu presviteru seu diaconu intreprinsa de catra stepanitorii lumeni, e nevalida, si atare alesu se depune si se escomunica impreuna cu toti cei ce se cumineca cu densulu; caci alegerea de eppu debue se se faca prin eppi aceleiasi provincie, si apoi prin mitropolitulu a se intari.“

Can. 1. alu adun. II. dela Constantinopolea dice: „Dupa c. 4. alu adun. ecumen. dela Nice'a, nu e iertatu a se hirotoni cineva de eppu numai de catra doi eppi, ci se receru trei eppi.“

Luandu dara in consideratiune, ca cea d'antaja hirotonire (punerea maniloru) s'au intemplatu cu apostolulu Mathi'a, candu rogandu-se apost. Petru catra Domnulu dicendu: „Tu Domne, celu ce scii inimile tuturor'a, areta dintre acesti doi (Varsava si Mathi'a) pre unulu, pre care ai alesu!“ si ca dandu loru sorti, sorteau cadu pre Mathi'a (fapt. apost. cap. I. versu 24. si 26.) luandu in consideratiune, ca servindu Domnului st. parinti din Antiochi'a Simonu, Luciu Chirineulu si Manailu, au deschilinitu pre Varnav'a si Savelu (Pavelu); si ajunandu si rogandu-se au pusu manile pe ei, si i-au dimisu — hirotonitu — (fapt. apost. c. XIII. v. 1—3.) asia dara ca in ambele casuri nu i-au alesu poporulu; luandu in consideratiune ca in timpii apostolici nu era diferinti'a de astadi intre presviteri, eppi si mitropoliti, caci toti erau ase-

vetiamentului: A particulari ad universale non valet consequentia, asia si aci pentru pucinele exceptiuni ce potu obveni, se nu condemnămu intregulu.

Apoi pentru că nu avem gimnasia proprie nationale, elevii ce studieza in celea straine nu potu deveni invetiatori cu simtiuri bune nationale. In rigorea acestui principiu amu deveni cu timpulu se oprimu cu totu intrarea tineriloru romani din institutele straine in pedagogi'a noastră. Retacimu, căci avem barbati, cari toate studiile le-au facutu in institute straine, dar simtiescu si lucra romanesc. Ceea dar' ce trebe se se reformeze, modifice, nu este decisiunea sinodului eparchialu, ci insusi institutul trebe se se acomodeze eleviloru sei. Vomu avé invetiatori cu simtiuri nationale, deca in pedagogia se va tiené cu scumpetate la istori'a nationala, căci prin aceea cunoscendu caracterele nostre nationale, se va aprinde in animele eleviloru — foculu virtutii romane.

Asia suntemu si cu institutul teologicu. Ceea ce am disu despre pedagogia, voiescu a o întielege si despre teologia. E in tocmai asiá de corespundatoriu si decisulu sinodului eparchialu referitoriu la primirea teologiloru. Are se se reforme institutul pedagogicu, nu pôte remané asia celu teologicu. Reformarea acestoru două institute trebe se se intemple cătu mai curendu si deca s'ar poté de odata. Aceste institute mai corespondatoriu cerintieloru nostre spirituale si materiale au se fia impreunate. Avemu se crescemu totu in acel'asi institutu pedagogi si teologi. Atunci nu vomu avé nevoia de a prescrié calificatiunea celoru ce dorescu a intrá in acestu institutu, va fi destulu deca se vor supune unui esamenu de primire. Vor face cursurile pedagogico-teologice d. e. de 5 ani; dupa absolvire se vor aplicá fara exceptiune de invetiatori, si cei cari dupa unu restimpu de pracsă vor reportá unu esamenu de calificatiune, se vor declará apti pentru preotia si apoi se vor poté si inaintá la acea demnitate. Asia apoi vom avé ceea ce dorimu astadi.

G. Serbu.

Proiectu de lege nou

despre universitatea científica regésca in Clusiu.

§. 1. In Clusiu se infiintieza universitate científica regésca ungară.

Academi'a regésca si institutul medico-chirurgicu din Clusiu se desfiintieza.

§. 2. Pana atuncia, pana candu invetiamentulu la unversitate se va regulá prin lege deosebita, — regulele, cari sunt in vietia de presinte la universitatea din Pest'a au valóre si pentru acesta unversitate, in cătu in acesta lege nu se face alta dispusetiune.

Pana la aducerea lezei susu atinse regulele ulterioare, cu as cultarea facultatiloru unversitatii, le va stabili ministrulu de instructiunea publica.

§. 3. Acesta unversitate se imparte in patru facultati, si adeca:

- 1) facultatea de drepturi si a sciintieloru de statu,
- 2) facultatea de medicina,
- 3) facultatea de filosofia, limba si istoria,
- 4) facultatea de matematica si de sciintie naturale.

menea; luandu in consideratiune can. 13. alu adun. loc. din Laodichia, unde se dice: *că glótele n'au voia să faca alegerea celor'a ce au a se asiedia in preotia*, si că dreptu Gratiunu si Isidoru sub numele de: *glóte se întielegea poporulu lumenu*, — debue se concludemu ceea ce au insemnatu si ilustrulu *Van-Espen* la acestu canonu: „*nequaquam dubitandum, quin hujus canonis facta ab Isidoro versio plurimum contribuerit ad excludendum populum ab electione eorum, qui sunt ad sacerdotium provehendi, tanque ad solum clericum transferendum*,” adeca: nu e nici o dubietate, că prin versiunea acestuia canonu facuta prin Isidoru, multu au contribuitu la eschiderea poporulu dela alegerea acelor'a, ce au a se naintá la sacerdotiu, strapunandu-se acea alegere la singurulu cleru; luandu-se in consideratiune, că in contra asiediementeloru apostolice sub decursulu timpului la alegerea eppuloru luménii aveau mare influ, si prin aceea de multe ori se faceau mari turburari, din care cauza prin can. 5. dela Laodichia s'au opritu influusulu luméniloru, ce se vede si din splicarea acestui canonu in *Pidationu* unde se dice: *mai bine se nimeresce, că la alegerea eppului nu debue a fi lumeni!* luandu in consideratiune că canónele laodichiane s'au aprobatu prin can. 2. alu adunarii VI. ecumenice; luandu in consideratiune, că la can. 4. alu adun. I. ecum. *Van-Espen* insemnédia: cumca din aceea cauza se cere votisarea in scrisu dela toti eppii, cari nu s'au potutu presentá, ca se nu véda a fi pe furisulu veritu atare eppu in beneficiulu

In legatura cu aceste două din urma se infiintieza o preparandia de professori gimnasiali.

§. 4. Facultatile de sciintie in afacerile interne forméza câte o corporatiune independenta un'a de alt'a egalu indreptata si de sine statatória sub presidiulu decaniloru alesi prin ele.

§. 5. In fruntea facultatiloru sta senatululu unversitatii, a caruia presedinte e rectorulu unversitatii.

De competinti'a lui se tiene pertractarea si superarea afaceriloru de administratiune si corporatiune a facultatiloru.

§. 6. Profesorii ordinari si estraordinari, docentii si suplintii de professori au salariu anualu sistemisatu, professoriloru privati compete numai didactrulu prelectiuniloru loru.

Inse ministrulu de instructiune publica pôte accordá la opiniunea facultatii respective exceptionalmente unu premiu anumitu aceloru professori destinsi, cari propunu unu atare studiu, a caruia propunere in interessulu invetiamentulu scientificu este de doritu deca dupa natur'a studiulu la putieni ascultatori potu contá, séu acelor'a, a caroru aplicare este de doritu.

§. 7. Profesorii ordinari si estraordinari cu ocasiunea primei organisari a acestei unversitatii, la propunerea ministrulu de instructiune publica se denumescu prin Maiestatea Sa Regele, éra suplintii de professorii privati si docenti prin ministrulu de instructiune publica.

Pentru denumirile ulterioare ale profesoriloru ordinari, estraordinari si ale docentiloru, dupa ascultarea opiniunei facultatii concernite, éra pentru suplintii de professori pe bas'a propunerei facultatii se vor face propunerile la Maiestate, respectivé denumirile.

§. 8. Ministrulu de instructiune publica indreptatesce la tienearea prelegeriloru private astfelu de individi, cari prin facultatea respectiva s'a dechiaratu de cualificati la docentura privata séu cari pe carier'a scientifica si-au doveditu publice cualificatiunea.

Deca deca profesorulu privatu in decursu de doi ani nu si incepe prelegerile, séu dupa inceputulu aceloru in doi ani de dile barem unu jumetate de anu n'a ténutulu prelegere, — indreptatirea aceluia la professur'a privata incéta.

Professorii privati potu estradá testimonie despre cercetarea prelegeriloru cu asemenea valóre ca si professorii ordinari si estraordinari.

§. 9. Cu ocasiunea deschiderei unversitatii didactrulu se va stabili cu privire la impregiurările esistente, in viitoriu inse atátu tacs'a invetiamentulu cătu si a rigoróseloru, d'ipa ascultarea facultatiloru o va stabili ministrulu de instructiune publica.

Facultatile au dreptu a absolvá pre ascultatorii seraci de didactru si de tacs'a rigoróseloru.

§. 10. Acesta unversitate se va deschide cu inceputulu anului scolasticu 1872/3 si despusetiunile regimului facute pentru organisarea unversitatii se incuviintieza.

§. 11. Esecutarea acestei leze se concrede ministrulu de instructiune publica.

(„Gaz. Trniei“.) Augustu Trefort m. p.

seu, avemu a deduce: că precum in timpii apostolici asiá si dela adunarea laodichiana in cóce, alegerea eppiloru se facea prin sufragiulu tuturoru eppiloru din o mitropolia, cumca atare eppu alesu, debuia să accepte aprobarea de catra concernintele mitropolitu, si apoi se hirotonia (consecrá) de catra trei eppi, dintre cari unulu éra si mitropolitulu; căci de'ndata ce acest'a odata l'au aprobatu, nu éra indoiéla, că nu l'ar fi si consecratu, asia dara alegerea eppiloru prin lumeni nu éra iertata.

Acesta procedura canonica au avutu locu la noi, in Ungari'a, precum la Romani asiá si la Serbi, pana in timpii cei mai recinti; căci pre eppu ilu alegea sinodulu eppescu, apoi ilu intaria mitropolitulu, éra pre preoti ii alegeau presviterii, desi cu restrictiunea prin Consistorie, apoi ii consecrá eppulu concerninte.

Cumca alegerile preotiloru prin presviteriulu intregi eparchialu are o mai mare preferintia morala, se vede de acolo, că acum'a alegerea preotiloru prin poporu, parte mai mare, nu se face dupa meritele cutarui recurinte, ci dupa placulu ómeniloru, ba de multe ori prin promisiuni neleiale si beuturi.

Meletiu Dreghiciu.

CONCURSU.

Pentru parochi'a nou infiintata din *Checea-Romana*, Comitatulu Torontatului, se deschide Concursu pana in 14: octovre a. c. avendu alégerea a se tiené in 15: octovre a. c.

Emolumintele acestei parochii sunt: unu sesiune de pamentu constatória din 32 jugere catastrale, biru si stola dela 350 casi, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a scupá acestu postu sunt avisati a-si substerne recursurile instruite in intielesulu statutului organicu, si adressate catru Comitetulu parochialu din *Checea-Romana* per: *Gyertyámos*.

Checea-romana in 17: Septemvre 1872.

1-3. **Comitetulu parochialu.**

Cu scirsa si invoirea mea: *Meletiu Dreghiciu* m. p. Prot. Thimis.

CONCURSU

Pentru statiunea de invetiatoriu la scól'a triviala confesionala gr. or. romana de nou infiintata in opidulu Buteni, protopopiatulu Buteniloru, se publica concursu cu terminu pana in 10. Octobre a. c. st. vechiu.

Emolumintele sânt 300. fl. si 100. fl. bani pentru cortelu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si trimite recursurile documentate conformu stat. org. si adresate comitetului paroch. — catra dlu protopopu Andreiu Machi in Buteni.

Buteni 14 Septembre 1872.

1-3. **Comitetulu parochialu.**

in contielegere cu dlu protopopu tractualu

CONCURSU.

Pentru vacant'a Parochi'a din *Selciv'a* — indiestrata cu emolumintele anoali: 30. jugere pamentu, birulu dela 120. case, si stola indatinata, pana in 14, Octovre a. c. candu se v'a tiené si alegerea.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati recursurile lor, provédiute conformu Statutului organicu, si adressede catra Sinodulu parochialu, a le substerne Dlu protopresviteru tractualu alu Lipovei Joanu Tieranu.

Velcivá in 14. Septemvre 1872.

1-3 **Comitetulu parochialu,**

Cu scirea mea *Joanu Tieranu* m. p. Protop. Lipovei.

Concursu.

Prin decisulu venerabilului Consistoriu Aradanu dto. 31 Augutu a. c. ^{Nru 1291.} _{sc. 304.} nimicindu-se alegerea de invetiatoriu tie-nutu la 29 Juniu a. c. in comun'a *Covasintiu* la scól'a gr. or. de langa Biserica-cu acést'a se scrie de nou concursu pentru numit'a statiune invetiatorésca, care duréza pana in ⁸/₂₀ Octovrie a. c. in care di se va tiené si alegerea. —

Emolumintele sunt:

a) in bani gat'a 350 fl. v. a. — b) 12 cubule de grâu, — c) 6 cubule de cucuruzu, — d) 12 orgii de lemne, din care este a se incaldí si scól'a. — e) Cortelu liberu cu gradina de legumi, — si f) dela fiescecare iumormentare. unde va fi poftitu 50 cr. v. a. —

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu si vor trimite recursurile provédiute cu Estrasu de botezu, cu atestatu de moralitate, cu testimoniu despre absolvirea preparandiei séu theologiei, cu testimoniu de calificaciune invetiatorésca cu culculi buni, — éra mai alesu cu documentu despre ace'a; cá densii de mai multi ani se afla aplicati in serviciu practicú ca invetiatori publici gr. or. in cá prin desteritatea loru dovedita pe carier'a invetiamentului sunt meritati. —

Recursurile adresate comitetului parochialu, sunt de a se trimite-pana la terminulu prefptu- Reverendis. Domnu Nicó-lau Beldea asesoru consistorialu in Világosiu, ca la esmisulu consistorialulu in caus'a alegerei de invetiatoriu. —

Covasintiu 19 Septemvre 1872

1-3. **Comitetulu parochialu gr. or.**

in contielegere cu mine: *Nicolau Beldea* m. p. comis. consistorialu in caus'a alegerei de invetiatorie.

CONCURSU

Se deschide pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci din inspectoratulu Vascului.

1. *Poiéna* cu salariu anualu 80 fl. v. a. 8. bubule bucate, 8. orgii de lemne, 100. portiuni de fenu si cortelu liberu.

2. *Briheni* 100 fl. v. a. 8. cubule de bucate, 8. orgii de lemne, 2. mesuri de fasole. 80. de fuíore.

3. *A Verzari* 100 fl. v. a. 8 cubule bucate, lemne 8 orgii.

4. *F. Verzari* casi sub Nr. 3.

Doritorii de a ocupá vre un'a dintre statiunile acestea au a-si asterne recursurile conformu statutului organicu pana in finea lui Sept. subscrisului, fiindu indreptate catra comitetele parochiale. — Criscioru 6. Septemvre 1872

1-3. **Comitetulu parochialu.**

Cu invoirea mea: *Petru Bogdanu*, inspectoru cercului Vascon

CONCURSU.

Pre vacant'a statiune invetiatorésca din *Bontiesci*, inspectoratulu Josasiului, cu carea sunt impreunate urmatóriele emoluminte: in numerariu 160 fl; 10 cubule de granu, 6 de cucuruzu; 12° de lemne cortelu; liberu cu gradina de ¹/₂ jugeru.

Competitorii acestei statiuni au se-si tramita suplicele inzestrate cu preserisele documinte si intitulate comitetului parochiale; — la oficiulu inspectorale, scol., rom., gr. or. in Josasielu, per *Gurahontz*, pana la 1. Octobre v. a. c., in carea di se va tiené si alegerea. — *Bontiesci* la 29. Augustu, 1872.

In contielegere cu inspectorulu cerc. de scole

1-3 **Comitetulu parochiale.**

Dein incredintiarea respectivului comitetu parochiale. *Joane Munténu* m. p. Inspectoriu cercualu de scole.

Concursu.

Pentru Statiunea invetiatorésca la scól'a conf. gr. orient. romana din Comunitatea *Maderatu*, Protopresbiteratulu Siria (Vilagos) Cttulu Aradu, carea prin resignarca invetiatoriului *Georgiu Onca* devenindu vacanta, se publica concursu cu terminulu puna in 14. octobre a. c. st. v. in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 200 fl. v. a. 12 orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a. ²/₄ sessie pamentu estravilamu, ¹/₂ jugeru de gradina pentru legumi, 8 fl. v. a. pentru scriptoristice, 15 fl. v. a. pentru unu familiaru la scóla, dela tóta ingropatiunea 50 cr. si cortelu bunu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recursurile pana la terminulu susu pusu: documentate cu Testimoniu din Preparandia, si cá au absolvatu celu pucinu 4 clase normale, cu atestatu de calificatiune; si de moralitate, totu odata se poftesce ca se fie cantaretiu bunu, si emininte, aratandu-se in vre-o Dumineca, séu serbatore in s. Biserica, — celu ce va fi cantaretiu bunu, si eminent de dupa ce va fi esaminatu in cantarile rituale prin membrii comitetului Parochialu din locu, inca va fi primitu, macaru de nu va avé 4. clase normali. Recursurile se se adreseze Comitetulu Parochialu in *Maderatu*, posta ultima *Pancota*. *Maderatu* 17 Septembre, 1872.

1-3. **Comitetulu parochialu**

Cu scirca si convoirea mea: *Joanu Moldovanu* inspectoru scolaru.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatorésca nou infiintata la scól'a a II-a de intai'a clasa confe. gr. orientala romana din Curticiu cttulu Aradului, protopresbiteratulu Chisi-Ineului, se deschide concursu pana in 1. octobre a. c. st. vechiu candu se v'a tiené si alegerea. —

Emolumintele sunt 400. fl. va. a. salariu anualu, 12. orgii lemne, din care se va in caldí si Scól'a, cortelu liberu cu intravilanu de 800°.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt poftitu ase presentá in un'a din dominecele inainte de alegere, séu india alegerei, la Sta Biserica pentru asi manifestá desteritatea in antare, e aru recursurile lecte instruite conformu statutului organicu, si adresate comitetului parochiale se le tramita Inspectorului cercu. D. *Georgiu Chirilescu* in *Chitichaz* (Cttulu Bichisiiu).

Curticiu in 1. Septemvre 1872.

1-3 **Comitetulu parochialu,**